

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Harabina a sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Viliama Dohňanského **na neverejnom zasadnutí 31. marca 2015** v trestnej veci **vyžiadanej osoby M. R.** na základe medzinárodného zatýkacieho rozkazu vydaného Okresným súdom Columbia, Washington D.C, Spojené štáty americké **o sťažnosti vyžiadanej osoby** proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 14. marca 2015, sp. zn. 3 Ntc 4/2015, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. **sťažnosť** vyžiadanej osoby **M. R.** **sa zamietá.**

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Bratislave uznesením zo 14. marca 2015, sp. zn. 3Ntc 4/2015 podľa § 505 ods. 1 Tr. por. vzal vyžiadanú osobu M. R. do predbežnej väzby na základe medzinárodného zatýkacieho rozkazu Okresného súdu Columbia, Washington D.C, Spojené štáty americké pod č. k. 1:15-mj-00108 z 25. februára 2015 trestne stíhanú pre trestné činy spolčenia za účelom spáchania bankového, mailového a počítačového podvodu (17 U.S.C. § 1349) a spolčenia za účelom falšovania alebo podvodného používania cestovného pasu (17 U.S.C. § 371), ktorá začala plynúť 12. marca 2015 o 11.10 hod. a vykonáva sa v Ústave na výkon väzby Bratislava. Podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sa väzba zadržanej osoby M. R. nenahrádza dohľadom mediačného a probačného úradníka.

Uznesenie po vyhlásení napadla sťažnosťou vyžiadaná osoba M. R.. V nej poukázal na čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Konštatoval, že prokurátor Krajskej prokuratúry v Bratislave porušil jeho právo (garantované aj čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky), aby ním zvolený obhajca Mgr. A. C. (splnomocnenie predložil príslušníkom policajného zboru 12. marca 2015) bol prítomný počas výsluchu 13. marca 2015. Výsluchu sa zúčastnil ustanovený obhajca, hoci prokurátorovi oznámil, že si obhajcu zvolil a na jeho účasti trvá a zvolený obhajca to tiež telefonicky v ranných hodinách 13. marca 2015 oznámil prokurátorovi. Zvolenému obhajcovi a ani jemu neboli predložené na vyjadrenie všetky doklady týkajúce sa jeho vydania. Zápisnica o tomto úkone reálne neodráža priebeh výsluchu, lebo neobsahuje výroky k právu zvoliť si obhajcu. Predseda senátu krajského súdu sa touto výhradou náležitým spôsobom počas výsluchu 14. marca 2015 nevysporiadal a ani si nevyžiadal knihu návštev z cely predbežného zadržania od príslušníkov policajného zboru. Navrhol preto zrušiť napadnuté uznesenie a jeho prepustiť z väzby na slobodu.

Najvyšší súd pri rozhodovaní o sťažnosti podanej vyžiadanou – zadržanou osobou M. R. preskúmal podľa § 192 ods. 1 písm. a/, b/ Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a konanie predchádzajúcej týmto výrokom napadnutého uznesenia, pričom zistil, že sťažnosť nie je dôvodná.

V zmysle čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom.

V zmysle článku 6 ods. 3 Dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu má tieto minimálne práva

- a) byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia proti nemu;
- b) mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby;
- c) obhajovať sa osobne alebo s pomocou obhajcu podľa vlastného výberu,
- e) mať bezplatnú pomoc tlmočníka, ak nerozumie jazyku používanému pred súdom alebo týmto jazykom nehovorí.

Podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom. Podľa odseku 4 Ústavy kto vyhlási, že neovláda jazyk, v ktorom sa vedie konanie podľa odseku 2, má právo na tlmočníka.

V zmysle Trestného poriadku

§ 34 ods. 1, 4 obvinený – v tomto prípade aj vyžiadaná – zadržaná osoba - má právo zvoliť si obhajcu a s ním sa radiť aj počas úkonov vykonávaných orgánom činným v trestnom konaní alebo súdom. Môže žiadať, aby bol vypočúvaný za účasti svojho obhajcu a aby sa obhajca zúčastnil aj na iných úkonoch prípravného konania. Obvinený môže uplatňovať svoje práva sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Orgány činné v trestnom konaní a súd sú povinné vždy obvineného o jeho právach poučiť vrátane významu priznania a poskytnúť mu plnú možnosť na ich uplatnenie,

§ 36 ods. 4 za včasnosť zvolenia obhajcu, ako aj za včasnosť podania žiadosti o ustanovenie obhajcu podľa § 40 ods. 2 **zodpovedá obvinený,**

§ 36 ods. 5 **účinky zastupovania obhajcom nastávajú okamihom doručenia splnomocnenia** alebo opatrenia o ustanovení obhajcu **konajúcemu orgánu činnému v trestnom konaní alebo súdu,**

§ 37 ods. 3 obvinený musí mať obhajcu aj v konaní o vydanie do cudziny,

§ 39 ods. 1 **obvinený alebo iná oprávnená osoba zvolí obhajcu tým, že písomne splnomocní obhajobou advokáta,**

§ 40 ods. 1 ak obvinený nemá obhajcu v prípade, v ktorom ho musí mať, určí sa mu lehota na zvolenie obhajcu. Ak v tejto lehote nebude obhajca zvolený, musí mu byť obhajca bez meškania ustanovený. Obhajcu ustanoví a ustanovenie obhajcu zruší v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie a v konaní pred súdom predseda senátu,

§ 502 ods. 3, 4 v konaní o vydanie do cudziny musí mať vyžiadaná osoba obhajcu. Prokurátor vyžiadajú osobu vypočuje a oboznámi ju s obsahom žiadosti o jej vydanie. Doručí jej kópiu žiadosti a odsudzujúceho rozsudku, medzinárodného zatýkacieho rozkazu alebo iného príkazu, ktorý je podkladom žiadosti.

Zo spisu krajského súdu najvyšší súd zistil, že vyžiadaná osoba si 12. marca 2015

za obhajcu zvolila Mgr. A. C. a jeho splnomocnenie bolo konajúcej predsedníčke senátu Krajského súdu v Bratislave doručené 13. marca 2015 o 14.10 hod. Prokurátor v prítomnosti tlmočníka 13. marca 2013 od 8.40 do 9.15 hod. vykonal výsluch vyžiadanej osoby za účasti ustanoveného obhajcu, ktorého osobu zadržaný nenamietal a neuviedol ani to, či si obhajcu už zvolil. Počas tohto úkonu bola vyžiadaná osoba oboznámená s predmetom výsluchu, dôvodmi jeho zadržania na podklade vydaného zatýkacieho rozkazu, ktorého e-mailová kópia bola doručená ustanovenému obhajcovi a zadržanej osobe. Aj keď zápisnica o tomto úkone je strohá, obsahuje všetky údaje potrebné pre ďalší postup predbežného vyšetrovania a rozhodnutia predsedu senátu krajského súdu o návrhu prokurátora na vzatie vyžiadanej – zadržanej osoby do predbežnej väzby. Námietka sťažovateľa je preto nedôvodná.

Zo zápisnice o výsluchu vyžiadanej - zadržanej osoby pred predsedníčkou senátu zo 14. marca 2015 vyplýva, že úkonu sa zúčastnili vyžiadaná osoba a jej dvaja zvolení obhajcovia, tlmočník a prokurátor, ktorého návrh na vzatie vyžiadanej – zadržanej osoby do predbežnej väzby bol doručený obhajcom a zadržanej osobe, ktorej bol aj pretlmočený. Po poučení, oznámení predmetu úkonu a vypočutí zadržanej osoby, obhajca Mgr. A. C. oznámil námietky proti postupu prokurátora, k čomu sa vyjadrila zadržaná osoba a prokurátor. Prokurátorovi splnomocnenie o zvolení obhajcu z 12. marca 2015 bolo doručené až po výsluchu o 12.40 hod. 13. marca 2015.

Citované ustanovenia Dohovoru, Ústavy aj Trestného poriadku kladú značný a rigorózný dôraz na dodržiavanie práv na obhajobu. Predsedníčka senátu krajského súdu aj keď v napadnutom uznesení nespochybnila tvrdenia obvineného o zvolenom obhajcovi, nepovažovala postup prokuratúry za porušenie práva zadržanej osoby na obhajobu v zmysle článkov 5 ods. 1, 6 ods. 1 Dohovoru, lebo výsluch zadržaného sa vykonal za účasti ustanoveného obhajcu.

Najvyšší súd konštatuje, že obhajca Mgr. A. C. vedel, že ide o vydávacie konanie podľa druhého oddielu, druhej hlavy Trestného poriadku (§ § 498 – 514), v ktorom prokurátor krajskej prokuratúry a predseda senátu krajského súdu majú krátke lehoty na vykonanie úkonov a rozhodovanie.

Zvolený obhajca aj keď mal už vo večerných hodinách 12. marca 2015 k dispozícii splnomocnenie od vyžiadanej – zadržanej osoby, napriek tomu nedoručil ho prokurátorovi, prípadne i v elektronickej podobe, resp. jeho originál na začiatku oficiálne stanovenej pracovnej doby 13. marca 2015. Jednoznačne v tomto smere nepostupoval v zmysle § 36 ods. 4, 5 Tr. por. Prokurátor dostal splnomocnenie až 13. marca 2015 v obedňajších hodinách a zadržaný bol už na začiatku oficiálne stanovenej pracovnej doby vypočúvaný pred prokurátorom, bez účasti zvoleného obhajcu, avšak v prítomnosti ustanoveného obhajcu.

Zvolený obhajca nesprávny postup, zanedbaním svojich povinností, nemôže prenášať na prokurátora. Bolo by to v rozpore s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (R č. 4/2010). K porušeniu práv na obhajobu zásadným spôsobom bez najmenších pochybností nedošlo.

Výsluch vyžiadanej - zadržanej osoby pred predsedníčkou senátu krajského súdu bol vykonaný už v prítomnosti zvolených obhajcov a tento úkon nebol namietaný zúčastnenými stranami.

Námietku týkajúcu sa nedoručenia všetkých dokladov najvyšší súd posudzuje tak, že doklady musia byť dodané počas predbežného vyšetrovania prokurátorom do dvoch mesiacov, lebo to stanovuje medzinárodná zmluva, na ktorú je poukázané v napadnutom uznesení.

Najvyšší súd preskúmal všetky podmienky pre rozhodnutie o predbežnej väzbe vyžiadanej osoby. Predsedníčka senátu krajského súdu konala správne, keď vyžiadaného – zadržaného M. R. zobrala do predbežnej väzby. Pre takýto postup boli splnené zákonom požadované podmienky, na ktoré aj poukázala v dôvodoch uznesenia a najvyšší súd nemal dôvod ich dopĺňať.

Iba pre úplnosť najvyšší súd uvádza, že výrok o nenahradení predbežnej väzby dohľadom mediačného a probačného úradníka bol nadbytočný. Postačovalo, na to poukázať v dôvodoch uznesenia, pretože predsedníčka senátu rozhodovala o predbežnej väzbe podľa špeciálneho ustanovenia pre vydávacie konanie a nie v zmysle § 72 a násl. Tr. por.

Na základe vyjadreného najvyšší súd rozhodol na neverejnom zasadnutí tak, ako je uvedené vo výroku uznesenia.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 31. marca 2015

JUDr. Štefan H a r a b i n , v. r.
predseda senátu

Vypracoval : JUDr. Viliam Dohňanský

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Sylvia Machalová